

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen

2010/2239(INI)

15.12.2010

AVIZ

al Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen

destinat Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

„Către sisteme europene de pensii adecvate, viabile și sigure”
(2010/2239(INI))

Raportoare pentru aviz: Barbara Matera

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen recomandă Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- având în vedere strategia convenită cu ocazia Consiliului European de la Stockholm din 2001, care constă în reformarea sistemelor de pensii din Europa,
  - având în vedere decizia Consiliul European de la Laeken din 2001 privind obiectivele comune pentru pensii, în care se subliniază necesitatea de a asigura caracterul adecvat, viabilitatea și adaptabilitatea acestora;
  - având în vedere Cartea verde intitulată „Către sisteme europene de pensii adecvate, viabile și sigure”,
- A. întrucât calcularea pensiilor se bazează pe salariile asigurate și pe perioada de muncă; întrucât femeile sunt dezavantajate într-o măsură importantă în ceea ce privește cuantumul pensiei, ca urmare, pe de o parte, a întreruperilor carierei și a angajării cu fracțiuni de normă și, pe de alta, a diferențelor de salarizare dintre femei și bărbați, aspecte care le împiedică să cumuleze drepturile și economiile necesare pentru a beneficia de securitate la bătrânețe; întrucât acest fapt are repercusiuni asupra economiilor de-o viață, a protecției oferite de asigurările sociale și a pensiilor, determinând creșterea riscului de expunere la sărăcie, mai ales după ieșirea la pensie;
- B. întrucât responsabilitatea cu privire la pensii revine statelor membre, iar competența acestora în acest domeniu trebuie respectată;
- C. întrucât persoanele care își consacră timpul și priceperea creșterii copiilor sau îngrijirii vârstnicilor ar trebui să beneficieze de recunoaștere socială și întrucât această recunoaștere s-ar putea concretiza prin acordarea de drepturi individuale persoanelor respective, îndeosebi în ceea ce privește pensiile;
- D. întrucât egalitatea dintre bărbați și femei este o valoare, un obiectiv și un drept fundamental în Uniune, iar instituțiile UE au datoria de a include egalitatea de gen în toate acțiunile lor;
- E. întrucât femeile se confruntă cu discriminarea directă și indirectă în ceea ce privește diferite aspecte legate de pensii în Uniunea Europeană;
- F. întrucât proiecțiile realizate în legătură cu impactul reformelor pensiilor se bazează, de obicei, pe profilul unui bărbat angajat cu normă întreagă, care nu și-a întrerupt cariera, cu venituri medii, iar tabelele actuariale cu estimările speranței de viață care au la bază criteriul genului au un impact negativ asupra calculului pensiilor femeilor și prevăd o rată de înlocuire mai scăzută pentru femei;
- G. întrucât femeile își întrerup mult mai des cariera pentru a avea grijă de copii, de persoane dependente sau de membri de familie bolnavi sau în vârstă și au tendința de a-și întrerupe

cariera sau de a lucra cu fracțiune de normă mai frecvent decât bărbații, pentru a se putea dedica obligațiilor de familie;

- H. întrucât persoanele aflate la pensie se confruntă cu riscul sărăcirii, iar femeile în vârstă constituie unul dintre grupurile cele mai vulnerabile la riscul de sărăcie; întrucât, în 2007, rata expunerii la riscul de sărăcie era mai mare în cazul femeilor (17%) decât al bărbaților (15%), diferențele fiind sensibil mai mari în cazul persoanelor în vârstă (22% pentru femei comparativ cu 17% pentru bărbați) și al familiilor monoparentale (34%);
- I. întrucât persoanele care acordă îngrijiri la domiciliu sunt discriminate în ceea ce privește neluarea în calcul a anilor lor de muncă în vederea acordării de pensii și alte drepturi;
- J. întrucât femeile în vârstă se află într-o poziție deosebit de precară atunci când dreptul lor la un venit provenit din pensie decurge din statutul marital (pensie de soție sau de urmaș) și atunci când nu au acumulat un nivel adecvat de drepturi proprii la pensie din cauza întreruperilor de carieră;
- K. întrucât egalitatea dintre pensiile bărbaților și cele ale femeilor, inclusiv în ceea ce privește vârsta de pensionare, a devenit un obiectiv și întrucât există diferențe între pensiile femeilor și cele ale bărbaților, ca o continuare și o consecință a diferențelor de salarizare care persistă între sexe, diferențe care se ridică în prezent la o medie de 18% în UE și pot atinge un nivel de 30,3% în unele state membre, ceea ce determină inegalități pe piața muncii și apariția unui risc de sărăcie la bătrânețe;
- L. întrucât, majoritatea sistemelor europene au mărit vârsta legală de pensionare sau se pregătesc să ia măsuri în acest sens, bazându-se, printre altele, pe criteriul speranței de viață;
- M. întrucât persoanele în vârstă întâmpină dificultăți în găsirea unui loc de muncă și sunt adesea primele concediate, iar atunci când sunt disponibilizate nu mai au posibilitatea de a contribui la o pensie adecvată,
- N. întrucât majoritatea statelor membre propun să se recurgă pe o scară din ce în ce mai largă la sisteme de pensii cu capitalizare privată, pentru a se asigura o rată de înlocuire adecvată, ceea ce înseamnă că trebuie rezolvată gama largă de dezavantaje pe care le au de înfruntat femeile pentru a avea acces la astfel de sisteme: diferențele de carieră dintre femei și bărbați, întreruperile de carieră neplătite sau segregarea ocupațională, care se concretizează prin limitarea accesului femeilor la sistemele de pensii ocupaționale de bună calitate;
- O. întrucât femeile sunt adesea angajate pe locuri de muncă mai slab remunerate, fapt ce îngreunează realizarea de economii pentru sistemele de pensii,
  - 1. apreciază că sistemele de pensii ar trebui să aibă la bază criterii adecvate, sustenabile și echitabile; invită statele membre să se asigure că sistemele de pensii țin seama de situația femeilor și a bărbaților care își întrerup carierele din cauza obligațiilor de îngrijire, pentru a asigura un tratament egal și iau în considerare perioadele când femeile au contracte cu fracțiune de normă sau sunt în concediu de maternitate și să evite crearea unor noi situații generatoare de dependență;

2. consideră că orice propunere referitoare la sisteme europene de pensii adecvate, sustenabile și sigure trebuie să aibă ca obiectiv eliminarea inegalităților dintre femei și bărbați în Uniunea Europeană; de asemenea, propunerile respective trebuie să interzică discriminarea directă în cadrul sistemelor de pensii publice sau private, inclusiv practica de a fixa speranța de viață drept element de bază pentru plăți și contribuții, ceea ce înseamnă că sistemele de pensii private, publice și ocupaționale, care se bazează pe contribuții definite, ar trebui să aplice aceleași criterii actuariale pentru bărbați și femei;
3. consideră că perioadele consacrate de femei sau bărbați îngrijirii copiilor sau a altor membri de familie dependenți ar trebui luate în considerare ca perioade asigurate efectiv în vederea stabilirii drepturilor la pensie și la calcularea acesteia;
4. invită statele membre să abordeze factorii structurali care contribuie la inegalitățile din sistemele de pensii, inclusiv organizarea activităților de îngrijire și concilierea vieții de familie cu cea profesională, inegalitățile de pe piața muncii, diferențele de salarizare dintre femei și bărbați și discriminările directe din cadrul celui de-al doilea și al treilea pilon de pensii;
5. invită statele membre să includă în calculul pensiilor timpul și investiția personală în îngrijirea persoanelor dependente, indiferent de vârsta sau gradul lor de dependență;
6. solicită statelor membre să garanteze drepturi adecvate și individuale pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele care și-au întrerupt în mod justificat cariera (în principal femeile), astfel încât să le asigure o viață demnă la bătrânețe;
7. invită statele membre să asigure egalitatea în materie de pensii, de exemplu, luând în calcul în cadrul sistemelor de pensii perioadele petrecute cu îngrijirea copiilor sau a familiei, îndeosebi ținând seama de faptul că aceste sarcini sunt încă îndeplinite în cea mai mare parte de femei, care își reduc astfel pensiile;
8. subliniază că veniturile proprii și munca remunerată constituie în continuare, pentru femei, elemente determinante pentru autonomia lor economică și pentru un grad mai mare de egalitate între femei și bărbați la toate nivelurile societății, ca întreg; invită statele membre ale UE să individualizeze drepturile la protecție socială, inclusiv drepturile la pensie;
9. invită statele membre să elaboreze în mod corect un sistem de venituri minime și să-și revizuiască sistemele de pensii raportându-se la repartiția rolurilor în societate în funcție de gen, ținând seama de speranța de viață mai mare a femeilor, fără a folosi în niciun caz acest argument ca o justificare pentru discriminările pe motive de gen, precum și de diferențele majore dintre remunerațiile femeilor și cele ale bărbaților, reflectate în cuantumul pensiilor acordate, care obligă adesea femeile să trăiască sub pragul sărăciei, și să elimine diferențele de gen în stabilirea pensiilor;
10. ca urmare a faptului că diferențele dintre pensiile femeile și cele ale bărbaților sunt o consecință a diferențelor de salarizare bazate pe criteriul genului, solicită Comisiei să adopte măsuri decisive în vederea eliminării acestor diferențe;
11. invită statele membre să găsească modalități prin care să împiedice producerea de efecte negative pe piața muncii asupra ocupării profesionale a femeilor ca urmare a măsurilor de

sprijinire, evaluare sau consolidare a valorii muncii de tip casnic; solicită, aşadar, evaluarea impactului asupra societăţii şi a angajării femeilor exercitat de măsurile de recunoaştere a muncii de tip casnic, inclusiv prin intermediul unui calcul al valorii financiare a acestei munci în vederea calculului pensiilor;

12. subliniază necesitatea elaborării unei strategii europene în materie de ocupare a forţei de muncă în măsură să încurajeze mai mult femeile să participe la piaţa muncii, care să combată inegalităţile în materie de ocupare a forţei de muncă şi care să aibă un impact diferenţiat în funcţie de gen asupra contribuţiilor şi a drepturilor la pensie;
13. invită Comisia să demareze procedura în vederea eliminării articolului 5 alineatul (2) din Directiva 2004/113/CE, care permite discriminarea femeilor în cea ce priveşte produsele de tip pensie;
14. invită Comisia să promoveze o directivă-cadru europeană privind quantumul minim al pensiilor, care ar putea stipula că fiecare persoană, începând cu o anumită vârstă, indiferent de anii pe care i-a lucrat, are dreptul la o pensie minimă;
15. îndeamnă Comisia şi statele membre să oblige furnizorii de pensii ocupaţionale sau de alte pensii complementare să folosească tabele de mortalitate neutre din punctul de vedere al genului atunci când calculează indemnizaţiile de pensionare, astfel încât femeile să nu fie sancţionate, din cauza speranţei mai mari de viaţă, prin rate de înlocuire mai scăzute decât cele ale bărbaţilor;
16. invită Comisa şi statele membre să realizeze evaluări cuprinzătoare ale impactului pentru toate reformele care vizează asigurările sociale, mai ales sistemele de pensii, care ar putea avea un impact negativ asupra angajării femeilor şi a drepturilor lor la pensie, cum ar fi reducerea structurilor de îngrijire a copiilor şi a persoanelor în vârstă, cele realizate în cadrul politicilor de pensii etc.;
17. invită Comisia şi statele membre să se asigure că sistemele de pensii ocupaţionale şi sistemele de pensii private nu discriminează femeile şi nu consolidează modelele existente în virtutea cărora femeile sunt deja dezavantajate în ceea ce priveşte indemnizaţiile şi contribuţiile; invită Comisia să analizeze posibilele efecte discriminatorii pentru femei ale articolului 5 din Directiva 2004/113/CE;
18. salută Cartea verde a Comisiei intitulată „Către sisteme de pensii adecvate, viabile şi sigure”, cu condiţia ca principiul subsidiarităţii să fie respectat şi ca statele membre să îşi păstreze responsabilitatea şi competenţa în ceea ce priveşte politicile şi sistemele de pensii;
19. salută Cartea verde a Comisiei intitulată „Către sisteme de pensii adecvate, viabile şi sigure”, cu condiţia ca politicile UE şi eventualele noi regulamente şi directive să garanteze că vor fi menţinute solidaritatea între generaţii, solidaritatea în interiorul unei generaţii specifice şi solidaritatea dintre bărbaţi şi femei;
20. salută Cartea verde a Comisiei intitulată „Către sisteme de pensii adecvate, viabile şi sigure”, îndeosebi intenţia Comisiei de a îmbunătăţi dobândirea drepturilor la pensie pentru cetăţenii UE care lucrează (temporar) într-un alt stat membru;

21. invită Comisia să țină seama de faptul că posibilitățile deja existente de dobândire a pensiilor (complementare) sunt adesea prea complexe și prezintă un risc ridicat; încurajează, așadar, Comisia să permită statelor membre să ofere mai multă transparență și securitate atunci când persoanele își aleg și/sau își asumă angajamente în privința unei anumite opțiuni, în special în cazul femeilor, care ar beneficia de pe urma unor economii în vederea constituirii unei pensii complementare;
22. invită Comisia să nu dea curs solicitărilor reiterate la nivelul UE referitoare la definirea unor „pensii adecvate”, deoarece o astfel de definiție nu va ține seama de faptul că există diferențe majore între statele membre în ceea ce privește disponibilitatea și caracterul accesibil al celorlalte servicii și prestații pentru persoanele în vârstă (cum ar fi locuințele, îngrijirea, transportul public).

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	13.12.2010
Rezultatul votului final	+: 20 -: 0 0: 2
Membri titulari prezenți la votul final	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Marije Cornelissen, Silvia Costa, Tadeusz Cymański, Ilda Figueiredo, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Philippe Juvin, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Raúl Romeva i Rueda, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská
Membri supleanți prezenți la votul final	Izaskun Bilbao Barandica, Anne Delvaux, Cornelia Ernst, Christa Klaß, Mariya Nedelcheva, Sirpa Pietikäinen, Rovana Plumb